

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: 1 Moj 1,26-28; 2,2.3; 3,17-19; Ž 24,1;
Mat 25,34-40

ZÁKLADNÝ VERŠ

Hospodinovi patrí zem i to, čo ju naplňuje, svet i tí, čo ho obývajú. (Ž 24,1 SEkP)

Prvých päť dní Stvoriteľ pripravoval životné prostredie pre človeka, ktorého plánoval stvoriť na šiesty deň. Adama a Evu umiestnil do záhrady (1 Moj 2,8.15) a poveril ich starostlivosťou o všetko, čo stvoril. Prví ľudia mali dostatok príležitostí poznávať prírodu a tešiť sa z nej. Ako Bohom stvorené bytosti dostali možnosť ďalšieho rozvoja.

Hriech však zmaril Boží plán. Prostredie, v ktorom človek žil, sa mu stalo nepriateľom. Radosnú prácu vystriedala tvrdá drina. Svet opanovalo sebeckto. Človek nielen využíval prírodné zdroje, ale neskôr ich začal aj zneužívať – a robí to dodnes. Ľudia ničia lesy, menia vodné toky, bezohľadne ich znečisťujú, nerozvážne plytvajú bohatstvom pôdy... Slnko, ktoré je pre život také dôležité, sa stáva nepriateľom zdravia, ak sa nadmerne vystavujeme jeho žiareniu. Ale napriek tomu, že túto planétu už tak dlho ničíme, ešte stále nám vytvára podmienky vhodné pre život.

STVORENIE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Boh povedal: Utvorme človeka na svoj obraz, na svoju podobu. Nech ľudia vládnu nad morskými rybami, nebeským vtáctvom, dobytkom, nad celou zemou a nad všetkými plazmi, čo sa hýbu po zemi. Boh stvoril človeka na svoj obraz; na Boží obraz ho stvoril. Stvoril ich ako muža a ženu. Boh ich požehnal a povedal im: Plodte sa a množte sa, naplňte zem a podmaňte si ju! Panujte nad morskými rybami, nad nebeským vtáctvom a nad všetkou zverou, čo sa pohybuje na zemi! (1 Moj 1,26-28 SEkP)
Hospodin Boh vzal človeka a umiestnil ho v záhrade Eden, aby ju obrábal a strážil. (1 Moj 2,15 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Niektoré súčasné teórie opisujú vznik Zeme a života na nej ako náhodu, ako náhodné dielo prírodných síl. Medzi týmto bezbožným a bezúčelným modelom nášho vzniku, prezentovaným evolučnou teóriou, a záznamom stvorenia v Prvej Mojžišovej knihe je diametrálny rozdiel. Tieto dva pohľady sú vo svojej podstate úplne nezlučiteľné.

- **Prečítaj si 1 Moj 1 a 2,1-7. Akým spôsobom Boh pripravil podmienky pre život koruny stvorenia – muža a ženu? Čím sa stvorenie ľudí líši od stvorenia ostatných bytostí?**

Zastavme sa na chvíľu pri tom, ako Boh stvoril muža a ženu. Najprv sformoval Adama z hliny. Tu sa Boh predstavil ako sochár. Keď bol hotový, sklonil sa a vdýchol svoj vlastný dych do Adamovho tela. Boh, darca života, vdýchol Adamovi život. Aký úžasný obraz nášho Boha pri práci!

Ale to nie je všetko. Potom sa Boh predstavil ako operatér. Vybral z Adama rebro a sformoval Evu, Adamovu partnerku a matku ľudstva. Prial si, aby v tomto dokonalom prostredí stála Adamovi po boku. (1 Moj 2,18-24) Keď hovoríme o stvorení života, hovoríme o zázraku. Spôsob, akým Boh stvoril človeka, naznačuje, že všetko malo svoj zámer, cieľ.

Boh pripravil pre Adama a Evu to najzdravšie prostredie. Upokojujúca zeleň stromov, pestré kvety a rozmanité ovocie – kombinácia toho všetkého vytvorila ideálny domov. Hospodin nenaplánoval pre našich prvých rodičov nudný život. Mali pracovať v záhrade a starať sa o ňu. Táto činnosť ich mala uspokojovať a naplňovať radosťou. Príroda ako „Božia druhá kniha“ sa im mala stať zdrojom neustáleho poznávania Pána Boha.

APLIKÁCIA

- **V 1 Moj 1 a 2 si znovu prečítaj celý záznam o stvorení. V čom tá tento text môže inšpirovať, aby si bol naozaj dobrým „správcom zeme“ podľa Božej vôle?**

STVORENIE SOBOTY

Siedmeho dňa Boh dokončil svoje dielo, ktoré konal, a siedmy deň si Boh odpočinul od všetkého, čo utvoril. Boh požehnal siedmy deň a posvätil ho, lebo v ten deň Boh prestal vykonávať celé svoje stvoriteľské dielo, ktoré utvoril. (1 Moj 2,2.3 SEkP)

V priebehu šiestich stvoriteľských dní Boh stvoril na zemi rastlinstvo, živočíchy i človeka, ale tým svoje stvoriteľské dielo ešte neukončil. Chýbal ešte jeden významný stvoriteľský akt – odpočinok.

- **Uvažuj o tom, aké hlboké korene má svätenie soboty. Je správa o stvorení dostatočným základom pre názor, že sobota sa svätila oveľa skôr, než vznikol židovský národ?**

Sobota bola od samého začiatku výnimočný deň, keď človek mohol upriamiť svoju pozornosť na Stvoriteľa, na jeho lásku a starostlivosť o stvorenie. Dávala práci hranice, a to aj v čase, keď bola práca relatívne ľahká a efektívna. Keď prišiel hriech a práca sa stala oveľa ťažšou a namáhavejšou (1 Moj 3,17-19), toto obmedzenie v práci a výzva, aby sme pamätali na Boha, sa stali ešte dôležitejšími. Ako pripomienka samotného stvorenia by nám sobota mala pripomínať aj našu zodpovednosť za stvorený svet.

- **Prečítaj si Mar 2,27.28 a 3,4. Aký bol Ježišov pohľad na sobotu?**

Kristus obnovil význam soboty a vrátil jej pôvodný zmysel. Ukázal, že Boh chápe tento deň ako čas na konanie dobra, šírenie jeho kráľovstva a službu tým, čo sú v núdzi.

- **Život je darom od Boha. Ako nám sobota môže pomôcť tešiť sa z neho? Ako si v spojení s Bohom môžeme viac uvedomovať našu spoluzodpovednosť za život na zemi?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

ZMENY V ŽIVOTNOM PROSTREDÍ PO PRÍCHODE HRIECHU

Mužovi povedal: Pretože si poslušol hlas svojej ženy a jedol si zo stromu, z ktorého som ti zakázal jesť, nech je pre teba prekliata pôda. S námahou sa z nej budeš živiť po všetky dni svojho života. Trnie a bodláčie ti bude rodiť a ty budeš jesť poľné byliny. V pote tváre budeš jesť chlieb, kým sa nevrátiš do zeme, lebo z nej si bol vzatý, veď prach si a do prachu sa vrátiš. (1 Moj 3,17-19)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V okamihu, keď do života prvých ľudí vstúpil hriech a oddelil ľudí od zdroja života, Adam a Eva pocítili jeho strašné následky. Ellen Whiteová píše, že stratili svetelné rúcho, ktoré ich dovtedy zahalovalo. Zmenilo sa podnebie aj rastlinstvo. Začalo rásť trnie a bodláčie. Pôda sa stala tvrdá a neúrodná. Najhoršie však bolo, že prišla smrť, niečo, čo ľudia nikdy nemali poznať. Ľudia si na prítomnosť smrti tak zvykli, že ju začali považovať za samozrejmu súčasť životného cyklu. Na začiatku to však tak nebolo. A treba zdôrazniť, že smrť nepatrí ani do Božieho konečného plánu.

Nádherne prostredie, z ktorého sa mali ľudia tešiť, dostalo teraz novú tvár. Hriech spôsobil nové problémy, ktoré sa postupom času v ďalších generáciách ešte zhoršovali. Ľudia začali ťažiť nerastné bohatstvo, ktoré im neraz slúžilo len na vlastné obohatenie a slávu. Namiesto toho, aby sa človek o zem zodpovedne staral, začal ju rabovať bez ohľadu na to, aké to bude mať dôsledky.

Znečistený vzduch, voda a pôda, vznik nových nebezpečných chorôb, to všetko svedčí o starnutí zeme a rastúcej potrebe jej obnovy. Pretože vyspelé krajiny sa snažia udržať svoju životnú úroveň a ostatné sa stále viac usilujú o rozvoj, zdravotné problémy, ktorým ľudstvo čelí vinou narušeného životného prostredia, môžu dosiahnuť desivé rozmery.

APLIKÁCIA

- Aj v kresťanských kruhoch niekedy počujeme argument:**
„Nemusíme si robiť starosti so životným prostredím, pretože Ježiš čoskoro príde.“ Akú logiku má toto vyhlásenie? Čo si o tom myslíš?

NAŠA ZODPOVEDNOSŤ ZA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

***Hospodinovi patrí zem i to, čo ju naplňuje, svet i tí, čo ho obývajú.
(Ž 24,1 SEkP)***

Všetko sa začína tým, že si uvedomíme, kto je pánom tejto zeme. Boh nás nezbavil zodpovednosti za to, čo sám stvoril. Jemu patrí nielen zem, ale aj ľudia – my i ktokoľvek iný. Bohu zodpovedáme za iných ľudí, i za ostatné stvorenstvo. Sme zodpovední aj za to, ako hospodárime s prírodným bohatstvom.

Vezmime si ako príklad vodu. Máme ju používať rozumne. Máme podporovať snahy o sprístupnenie čistej vody tým, čo ju nemajú. V niektorých častiach sveta je nedostatok čistej pitnej vody takým vážnym problémom, že má za následok obrovskú biedu, utrpenie a smrť.

K zlepšeniu životného prostredia môžeme prispieť aj tým, že sa rozhodneme pre stravu, ktorú nám Boh odporučil. Keby sa viac ľudí rozhodlo pre stravu nenáročnú na živočíšne bielkoviny, k dispozícii by bolo viac potravín. Výskumy a skúsenosť ukazujú, že mäsitá strava vyžaduje oveľa viac prírodných zdrojov, ako strava rastlinná.

Máme sa starať aj o rastliny a stromy, za ktoré nesieme zodpovednosť. Prispejeme tak k udržaniu čistého vzduchu. Mali by sme tiež čo najviac obmedziť produkciu skleníkových plynov, ktoré sa stávajú celosvetovým problémom práve z dôvodu škodlivých vplyvov na životné prostredie.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

? Aký dôsledok vyplýva z textu Ž 24,1 pre náš vzťah k planéte Zem? Ako s ňou zaobchádzame? Keď vidíme, v akom je stave, musíme si položiť otázku: Čo môžeme urobiť pre zlepšenie životného prostredia?

APLIKÁCIA

ZODPOVEDNOSŤ ZA SPOLOČNOSŤ

Potom kráľ povie tým po pravici: Podďte, požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je vám pripravené od založenia sveta. Lebo som bol hladný a dali ste mi jesť, bol som smädný a dali ste mi piť, prišiel som ako cudzinec a prichýlili ste ma, bol som nahý a priodeli ste ma, bol som chorý a navštívili ste ma, bol som vo väzení a prišli ste za mnou. Vtedy mu povedia spravodliví: Pane, kedy sme ťa videli hladného a nakrmili sme ťa, alebo smädného a dali sme ti piť? Kedy sme ťa videli ako cudzinca a prichýlili sme ťa, alebo nahého a priodeli sme ťa? Kedy sme ťa videli chorého alebo vo väzení a prišli sme za tebou? Kráľ im odpovie: Amen, hovorím vám: Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili. (Mat 25,34-40)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V predchádzajúcej časti sme sa zamýšľali nad slovami Žalmu 24, ktorý nám pripomína, že celá zem patrí Hospodinovi, vrátane tých, čo na nej žijú. Naša zodpovednosť sa preto netýka len vzťahu k prírode, ale aj k tým, čo žijú okolo nás. Nerozumné hospodárenie s prírodným bohatstvom a bezohľadný prístup k životnému prostrediu má totiž v konečnom dôsledku závažný dosah na životy miliónov ľudí, miliónov Božích detí.

Ak sme dobrými správcami zeme, mali by sme sa snažiť starať o životné prostredie aj tým spôsobom, že nebudeme zhromažďovať prírodné bohatstvo len pre seba, ale budeme ochotní podeliť sa s tými, čo potrebujú pomoc. Ako kresťania, ktorí vyznávajú, že nasledujú Ježiša Krista, sme povinní pomáhať ľuďom v núdzi.

V Mat 25 dáva Ježiš dôraz na túto našu zodpovednosť. Z jeho slov vyplýva, že kresťanstvo, ktorého vierouka sa nepremietne prakticky aj do zodpovednosti za iných, stráca zmysel a význam.

APLIKÁCIA

- Má aj tvoj životný štýl vplyv na iných? Je skôr kladný, alebo záporný? Čo konkrétne by si mohol v nasledujúcich dňoch a týždňoch urobiť pre skvalitnenie života iných?

PODNETY NA PREHÍBENIE

„Lebo jeho neviditeľnú skutočnosť, jeho večnú moc a božstvo možno od stvorenia sveta poznávať uvažovaním zo stvorených vecí. (Rim 1,20) Príroda, ktorá nás dnes obklopuje, nám poskytuje len matnú predstavu o sláve raja. Hriech znetvoril krásu zeme. Všade vidíme stopy zla. Napriek tomu je tu ešte veľa nádherných vecí. Príroda svedčí o tom, že ten, ktorý je nekonečný v moci, veľký v добрôte, milosrdenstve a láske, stvoril zem a naplnil ju životom a šťastím. Aj keď je značne narušená, svedčí o diele veľkého Majstra Umelca. Kamkoľvek sa obrátíme, všade počujeme Boží hlas a vidíme svedectvo jeho dobroty.“ (E. G. Whiteová, The Ministry of Health and Healing, 234)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠLANIE

1. Problematika životného prostredia, najmä otázka globálneho otepľovania planéty, sa za posledné roky stala jednou z najviac diskutovaných tém. Hoci na ňu existujú rôzne pohľady a pri prezentácii vplyvov globálneho otepľovania sa niekedy používajú nepodložené argumenty, jedno je isté – životné prostredie na zemi sa zhoršuje. Ako na túto tému reaguje tvoj štát, obec, zbor?
2. Čím by sa mal líšiť vzťah kresťana (teda človeka, ktorý verí, že svet stvoril Boh) k životnému prostrediu od vzťahu človeka, ktorý verí, že sme len výsledkom nejakej náhody?
3. Akú úlohu by mala a môže plniť sobota v súvislosti s našou zodpovednosťou za životné prostredie? Akým spôsobom nám pomáha svätenie soboty, aby sme boli lepšími ochrancami životného prostredia?
4. Veríme, že Ježiš Kristus čoskoro príde. Máme sa vôbec starať o životné prostredie? Zdôvodni svoju odpoveď.
5. Ak máš možnosť, preštuduj si, akými zdravotnými problémami trpia ľudia v dôsledku znečisteného životného prostredia v rôznych častiach sveta. Akú úlohu by mohol a mal plniť tvoj zbor v tejto veci? Do akých aktivít by si sa mohol v tejto oblasti zapojiť v rámci evanjelizácie?
6. Aké zmeny, možno len drobné, by si mohol urobiť vo svojom životnom štýle tak, aby mali pozitívny vplyv na životné prostredie? Čo by si preto musel obetovať zo svojho pohodlia?